

Beslutsunderlag

Styrelsen 2022-10-31

Ärende/Paragraf:

Handläggare: Johan Larsson - KKN

Telefon: 0705-236529

E-post: johan.larsson@businessregion.se

1. Remissvar på "Kreativa Sverige" – En Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher

Förslag till beslut

Vi föreslår att styrelsen tillstyrker strategin "Kreativa Sverige" med följande kommentarer på viktiga fokusområden:

- Det är viktigt att hålla isär de olika företagen inom branscherna, förstå att behoven är olika beroende på storlek och erfarenhet. Många av soloföretagarna behöver strukturellt stöd i själva företagandet.
- BRG anser att man bör verka för den tvärpolitiska innebörden i strategin, avgörande är att fler departement bär ansvar och arbetar för strategins utveckling under de kommande 10 åren.
- BRG anser att man bör lägga tid på att definiera branscherna så att mätning och utveckling är möjlig. (SNI kodnig)
- BRG anser att man bör verka för att företagsutbildning finns med i kulturella och kreativa utbildningar. Baskunskap i företagande skulle underlätta branscherna framtid.

Sammanfattning

En särskild utredning har tillsatts för att ge ett förslag på en samlad nationell strategi med syfte att främja långsiktig och hållbar utveckling av de kulturella och kreativa näringarna i hela landet under den kommande tioårsperioden.

Utredningen föreslår mål för arbetet med att främja och utveckla Kulturella och Kreativa Näringar (KKN). Den har analyserat och identifierat utvecklingsbehov inom olika områden, bland annat samverkan mellan relevanta aktörer, kapitalförsörjning och offentliga stödinsatser, samt internationalisering och export. Den har också identifierat ytterligare områden med påverkan på de kulturella och kreativa näringarna som är i behov av utveckling. Den lämnar förslag på åtgärder inom dessa områden och gör en tydlig prioritering bland de förslag som lämnas. Utredningen ger också förslag till en plan för hur strategin ska följas upp och vilken aktör som ska ansvara för uppföljningen.

BUSINESS REGION GÖTEBORG AB

Besöksadress: Östra Hamngatan 5, Postadress: Box 11119, 404 23 Göteborg
Telefon växel: 031-367 61 00, www.businessregiongoteborg.se

Utredningen pekar på behovet av bättre stöd och rådgivning för företagare inom kultur. Det handlar om att utbilda rådgivare så att de förstår hur konstnärer och kreatörer och andra i de här branscherna jobbar och får inkomster. Det handlar även om att ha möjlighet att få del av lån eller innovationsstöd. Utredningen förslår också statliga medel för grön omställning, särskilt till energi i servrar, mode och textil, evenemang och transporter. Utredningen pekar också på att kulturella och kreativa näringar handlar både om närings- och kulturpolitik, men också andra politikområden som regional utveckling, arbetsmarknad, besöksnäring, utbildning och landsbygds politik. Utredningen betonar också vikten av att andra berörda politikområden tar med ansvar för frågorna. Utredningen konstaterar vidare att det behövs mer och bättre rådgivning och utbildning kring upphovsrätt så att det blir tydligt hur utövare kan skydda sina verk, få rätt ersättning vid försäljning och insyn i hur deras verk används och genererar intäkter. Även ökad kunskap hos offentliga aktörer så att de erbjuder korrekta avtal. Utredningen kommer fram till att det behövs mer exportstöd riktat mot KKN. Dagens generella stödsystem för export fångar inte upp konstnärliga utövare i tillräckligt stor omfattning, här finns tillväxtpotential. Det är många av aktörerna inom KKN som inte fångas upp av allmänna trygghetssystem som SIG och A-kassa. Utredningen påpekar vikten av att detta åtgärdas. Utredningen pekar på värdet av KKN vid platsutveckling: "Fler människor och företagare kan tänkas vilja bo och verka på en plats där det finns verksamheter inom kulturella och kreativa branscher". Och konstaterar att "KKN bidrar till ett diversifierat näringsliv och sysselsättning, är mycket engagerade i sina arbeten, har betydligt högre utbildningsnivå än genomsnittet och genererar positiva sekundära värdeeffekter i lokalsamhället, exempelvis för att göra livsmiljön mer attraktiv, med fler sociala interaktioner ökat kulturellt deltagande, samt att medborgarnas känsla av stolthet för platsen kan bli starkare."

Ett problem är hur man definierar den Kulturella och Kreativa Näringar, utredningen gör ett försök men lyckas inte fullt ut. KKN är till stor del insprängda i andra branscher som till exempel designavdelningar eller inhouse-kommunikation. En förklaring som framkommer i utredningen är att staten inte gjort riktiga mätningar för branscherna, det saknas korrekta SNI-koder från Tillväxtverket. Utredningen föreslår att detta åtgärdas genom ett tydligt uppdrag.

Som helhet ser vi att utredningen har kommit fram till ett bra förslag genom omfattande dialoger med branschföreträdare och berörda organisationer.

Vår uppfattning är därför att vi bör tillstyrka strategin "Kreativa Sverige" utan något att tillägga.

Bedömning ur ekonomisk dimension

De Kulturella och Kreativa näringarna har stor ekonomisk betydelse för Sverige. Enligt Tillväxtverkets statistik bidrog de 2017 med 2,9 procent av BNP. Befintlig statistik mäter dock varken ekonomiska effekter av digitala tjänster som distribuerar audiovisuella produkter eller tjänsteexport varför bidraget kan antas vara större. Trots det faller merparten av dessa företag ofta utanför statliga satsningar på innovation och tillväxt. Företag inom Kulturella och Kreativa näringar har ofta svårigheter med kapitalförsörjning, vägledning och lånemöjligheter för att utveckla idéer och innovationer.

Privat näringsverksamhet står för 92% av det ekonomiska förädlingsvärdet Kulturella och Kreativa Näringarna, kulturen är en del av näringslivet.

Covid 19 pandemin visade dock på en sårbarhet inom denna del av näringslivet, avsaknad av skyddsnät och kunskap om företagsformer blev synlig. Merparten av de företag som finns inom näringen är så kallade "Soloföretag", där man är ensam drivare av företaget utan anställda, majoriteten av dessa "Soloföretag" drivs i formen Enskild firma och hade under Pandemin svårt att få del av krisstödet.

Bedömning ur ekologisk dimension

Strategin bidrar till en övergripande hållbar utveckling i samhället. För att tydliggöra på vilka sätt detta sker så finns det för vart och ett av de sex prioriterade områdena angivet vilket eller vilka av FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling (inom Agenda 2030) som det prioriterade området har kopplingar till.

Sex prioriterade områden:

1. Tydligt tvärpolitiskt ansvar för kunskap, synergier och samverkan
2. Förnyelse av rådgivning, kapitalförsörjning och innovationsstöd
3. Långsiktigt och snabbt på upphovsrättens marknad
4. Export, internationalisering och värdeskapande utomlands
5. Hållbar arbetsmarknad och kompetensförsörjning för alla
6. Platsens betydelse för kulturella och kreativa verksamheter (och tvärtom).

En stärkt lokal kultursektor gör också att fler väljer att spendera sin ledighet hemma istället för att resa.

Bedömning ur social dimension

Resultatet av ett väl fungerande Kulturellt och Kreativt näringsliv skapar Social hållbarhet då merparten av verksamheterna i branschen är kopplade till publik verksamhet och sociala kontakter. Kulturella delaktighet och att kunna ta till sig kultur är sociala politiska mål. Kultur är viktigt som det samhälls-kitt genom att det ger medborgarna gemensamma referenser och därigenom social sammanhållning.

Ärendet

Business Region Göteborg har tillsammans med Göteborg & Co och Kulturförvaltningen fått i uppdrag från Kulturdepartementet att svara på remissen gällande strategin "Kreativa Sverige". Remissvaret ska styrelsebehandlas.

Stadsledningskontoret är ansvariga för insamlingen av remissvaren och dessa skall vara Stadsledningskontoret tillhanda senast 11-11-2022.

Beskrivning av ärendet

Regeringen beslutade den 3 november 2021 att ge en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till en samlad nationell strategi med syfte att under den kommande tioårsperioden främja långsiktig och hållbar utveckling av de kulturella och kreativa näringarna i hela landet (dir. 2021:100). Utredaren fick i uppdrag att analysera och identifiera utvecklingsbehov inom sju utpekade områden av betydelse för att uppfylla målen för strategin, bland annat samverkan mellan relevanta aktörer, offentliga stödinsatser, kapitalförsörjning, offentliga stödinsatser, platsutveckling och synergier mellan

besöksnäringen. Utredaren fick även i uppdrag att identifiera eventuella ytterligare områden med påverkan på de kulturella och kreativa näringarna som är i behov av utveckling, ge förslag på aktörer som ska ansvara för uppföljning och göra en tydlig prioritering bland de förslag som lämnas.

Till utredningen kopplades 26 experter från en bred branschrepresentation. Utredningen har även haft möten och workshopar med branschorganisationer, regioner, stiftelser, företag, akademin, fackförbund och statliga myndigheter, BRG har medverkat.

Utredningen överlämnade sitt slutbetänkande i augusti 2022.

BRG:s remissvar utgör en del av det samlade remissvaret från Göteborg Stad.

Sammanfattande bedömning

Om utredningen förslag skulle bli antaget skulle kreativa och kulturella näringar sektorn gynnas. Under pandemin framkom det hur sårbara dessa företag är och hur långt ifrån övriga företag denna bransch befinner sig.

Patrik Andersson

Vd, Business Region Göteborg AB